

CZU: 336.717:339.727.2

CONCEPTUL, TIPOLOGIA ȘI PRINCIPALELE ASPECTE ALE REGLEMENTARII FACTORINGULUI PE PLAN INTERNAȚIONAL

Daniela BUMBAC

Universitatea de Stat din Moldova

Modalitatea finanțării factoringului a înregistrat în ultimii ani tendințe progressive de dezvoltare pe plan internațional. Factorii determinanți ai dezvoltării continue a acesteia sunt reprezentați de multitudinea avantajelor pe care acesta îl reprezintă, pe de o parte, și de factorul legislativ, pe de altă parte, care se manifestă diferit de la stat la stat. Practica internațională demonstrează că în unele state reglementarea influențează pozitiv asupra tendințelor pieței factoringului, iar în unele state reglementările sunt practic pur formale. Pentru dezvoltarea factoringului în Republica Moldova studierea practicii internaționale este una necesară și de importanță majoră.

Cuvinte-cheie: factoring, societate de factoring, creanțe, factoring cu regres, cesiune.

THE CONCEPT, TYPOLOGY AND THE MAIN ASPECTS OF FACTORING ON THE INTERNAȚIONAL LEVEL

The mode of financing of factoring has recorded progressive international development trends in recent years. The determinants of its development are represented by the many advantages that it represents, on the one hand, and by the legislative factor, on the other hand, which differs from state to state. International practice demonstrates that in some states regulation has a positive influence on the factoring market trends, and in some regulatory states it is practically purely formal. For the development of factoring in Moldova the study of international practice is necessary being of major importance.

Keywords: factoring, factoring company, claims, recourse factoring, assignment.

Introducere

Factoringul constituie astăzi una dintre cele mai răspândite modalități moderne de finanțare pe plan mondial, ale cărui ritmuri de dezvoltare au crescut esențial în ultimii ani. Factoringul este un produs financiar complex care combină simultan următoarele servicii: creditarea, asumarea riscului de neîncasare a creanțelor, precum și evidența contabilă a creanțelor.

Inițial, factoringul a apărut și s-a dezvoltat în SUA la sfârșitul sec.XIX, ulterior fiind practicat și în țările Europei de Vest. În anii 80 ai sec.XX operațiunile de factoring se bucurau de succes și în băncile comerciale din Australia, Orientul Apropiat și din Asia de Sud-Est.

Factoringul reprezintă un aranjament continuu în sistem de plăți negarantate între factor și producătorul de bunuri/prestatorul de servicii, urmare a căruia factorul oferă următoarele servicii legate de creanțele ce decurg din vânzarea bunurilor/serviciilor respective:

- Finanțarea în avans în baza creanțelor cumpărate;
- Administrarea creanțelor și asigurarea evidenței contabile corespunzătoare;
- Recuperarea (colectarea sau încasarea) creanțelor cesionate;
- Acoperirea riscului de neplată a debitorilor [1, p.153].

Elementele factoringului

1. Cedarea creanțelor. Cedarea creanțelor este un proces care implică în mod direct doi participanți: creditorul (aderentul) și asignatul (factorul), în timp ce relațiile dintre aceștia doi se răsfrâng în mod indirect asupra cumpărătorului. Cesiunea creanțelor va avea loc numai dacă factorul are nevoie să-și asigure drepturile asupra unor debitori printr-o acțiune în justiție, el putându-și recupera mai rapid și mai ușor drepturile de plată de la cumpărător.

2. Notificarea cumpărătorului. Dacă procedurile de încheiere a unei cesiuni de creanțe sunt diferite de la o țară la alta, un element comun atât al factoringului intern, cât și internațional îl constituie înștiințarea/notificarea debitorului în legătură cu transferul de proprietate. Dacă cesiunea presupune întocmirea unui contract de factoring, anunțarea cesionării și notificarea cumpărătorului se poate realiza printr-o scrisoare. Aceasta are drept scop final notificarea tuturor debitorilor (cumpărătorilor) făcută de vânzător cu privire la

cesiunea tuturor creanțelor de plată rezultate din comenzile date (contracte încheiate) către un factor. În cele mai multe cazuri, notificarea cesiunii este o cerință legală și fără ea cesiunea nu este validă în ceea ce îl privește pe debitor [1, p.157].

Funcțiile factoringului

După cum este specificat în lucrările autorilor români Gh.Caraiani și I.Mihai, factoringul îndeplinește următoarele funcții [1, p.157]:

1. **Finanțarea activității curente.** Factoringul este o cale de finanțare rapidă și eficientă ce elimină blocajul financiar temporar al agenților economici prin mobilizarea creanțelor pe termen scurt. În urma încheierii unui contract de factoring, vânzătorul va beneficia de o încasare imediată a unui procent semnificativ (aproximativ 80%) din valoarea totală a contractului, obținând mai multe avantaje, cum ar fi:

- Posibilitatea de a plăti la timp furnizorii și în acest mod sporirea gradului de credibilitate oferit, la fel și posibilitatea obținerii unor discounturi din partea acestora;
- Transformarea unor sume pe perioade nedeterminate de timp, asigurându-se astfel dezvoltarea companiei vânzătorului;
- Existența în mod permanent a unui volum mare de capital disponibil ce poate fi folosit fie pentru dezvoltarea activității curente, fie pentru plasamente mai rentabile;
- Posibilitatea extinderii activității se va putea face în proporție mare prin autofinanțare, fără a mai fi nevoie de aport extern de capital.

2. **Gestiunea administrativă și contabilă a creanțelor.** Gestiunea contabilă este realizată de către un factor care va prelua conturile clienților vânzătorului și va actualiza aceste conturi cu toate tranzacțiile: facturi, note de credit, plăți. Când va fi cazul, vor fi transmise cumpărătorilor declarații, care trebuie să arate că este necesar să plătească facturile și de unde au rezultat sumele [1, p.158]. Vânzătorul este informat permanent asupra modificărilor contabilității prin intermediul unor rapoarte regulate. Un serviciu oferit de factor este legat de preluarea spre gestionare, în propria contabilitate, a situației debitorilor (clienților aderentului), activitate care presupune:

- Întocmiria unor situații privind debitorii, scadențele și vechimea facturilor, facturile acceptate, facturile neacceptate la plată dar preluate la încasare, facturile în sold și facturile încasate;
- Actualizarea situațiilor cu toate tranzacțiile efectuate;
- Informarea debitorilor asupra sumelor ce necesită a fi achitate, precum și modul de formare a lor;
- Informarea aderentului, prin rapoarte regulate (lunare), asupra situației administrării facturilor comerciale care fac obiectul operațiunii de factoring.

Se obțin, astfel, o serie de avantaje, cum ar fi:

- economii la costurile de personal;
- reducerea cheltuielilor administrative: poștă, telefon, fax, papetărie;
- economii în perioada de conducere executivă.

3. **Gestionarea creanțelor.** Una dintre funcțiile de bază ale acestui tip de operațiune o constituie notificarea clienților în vederea efectuării plăților. Personalul specializat al factorului colectează informațiile necesare pentru a solicita plata de la cumpărător prin telefon, dacă este necesar. În cazul unor întârzieri serioase, se are în vedere o acțiune legală în justiție [1, p.159]. Avantajele acestei gestionări sunt:

- Eliberează vânzătorul de grija recuperării datoriilor, acesta putându-se ocupa mai mult de activitatea de producție și de vânzări;
- Factorul va asigura o protecție pentru vânzător din punctul de vedere al recuperării datoriilor, el fiind cel interesat de recuperarea integrală a creanțelor;
- Vânzătorul beneficiază indirect de know-how-ul personalului factorului, eliminându-se astfel necesitatea angajării unor personae cu o înaltă pregătire în domeniu.

4. **Acoperirea riscului de credit.** Se referă la garantarea plății de către factorii implicați în operațiunile de factoring, respectiv la existența sau nu a dreptului de regres pe care aceștia pot să-l exercite asupra aderentului (factoring cu regres și factoring fără regres). Principalele avantaje oferite aderentului de serviciul de acoperire a riscului de credit sunt legate de certitudinea plății (80% la prezentarea facturilor și 20% în maximum 180 de zile de la data scadenței înscrisă pe factură), eliminarea pierderilor generate de clienții incerti, precum și evaluarea reală a ratingului economico-financiar al debitorilor săi [1, p.159].

Clasificarea operațiunilor de factoring**a) în funcție de sfera de cuprindere, modalitatea de preluare și administrare a creanțelor, se deosebesc:**

- *factoringul parțial* – facturile sunt supuse unui proces de selecționare, nu toate sunt acceptate la cumparare; obligația încasării facturilor revine aderentului, deoarece factorul nu preia administrarea acestora;
- *factoringul total* – toate facturile sunt preluate de la aderent și administrate de către factor. Factorul va încasa facturile de la debitor, va finanța operațiunea și va acoperi riscul de credit;

b) în funcție de momentul efectuării plății creanțelor de către factor, se disting:

- *factoringul cu plata imediată* (engl. old-line factoring) – factorul plătește contravaloarea facturilor în momentul preluării acestora;
- *factoringul la scadență* (engl. maturity factoring) – creanțele sunt plătite aderentului în momentul exigibilității acestora;
- *factoringul mixt* – factorul plătește o parte din valoarea facturilor în momentul prezentării acestora sub formă de avans (până la cel mult 80% din valoarea acestora), diferența urmând să fie platită la o dată ulterioară;

c) în funcție de confidențialitatea operațiunii, putem deosebi:

- *factoring închis* (numit și scontare confidențială a facturilor) – permite clientului să păstreze în secret faptul că a apelat la un factor;
- *factoring deschis* – exportatorul/aderentul cedează factorului toate creanțele notificând importatorii/debitorii;

d) în funcție de dreptul de regres pe care banca îl poate exercita asupra aderentului, putem vorbi despre:

- *factoring fără regres* (engl. non-recourse factoring) – factorul plătește aderentului contravaloarea acceptată a facturii sau a facturilor, de regulă, 80% imediat după emitere și 20% în termen de 180 de zile de la data scadenței facturii, chiar dacă nu încasează (total sau parțial) una sau mai multe dintre facturi. În intervalul de 180 de zile de la scadența facturii(lor) banca încearcă să recupereze sumele de la debitor sau, eventual, de la societatea de asigurare-reasigurare la care s-a asigurat împotriva riscului de neîncasare.

Factorul nu se îndreaptă către aderent în vederea recuperării contravalorii facturilor, neavând drept de regres asupra acestuia;

- *factoring cu regres* (engl. recourse factoring) – în caz de neplată, factorul își va recupera sumele neîncasate de la aderent prin exercitarea dreptului de regres, prin debitarea contului curent al aderentului sau prin valorificarea garanției;

e) în funcție de participanții la operațiunea de factoring, putem distinge:

- *factoring intern* (engl. domestic factoring) – la baza acestei operațiuni nu stă un contract comercial internațional, se desfășoară pe teritoriul aceleiași țări și, în cadrul ei, intervine un singur factor;
- *factoring internațional* (engl. international factoring) – presupune existența unui contract comercial internațional, în cadrul operațiunii intervin doi factori (factorul de export și cel de import). Factorul de export cumpără creanțele exportatorului (numit și aderent) asupra importatorului, cedându-le apoi factorului de import.

Rezultate și discuții

La ora actuală se poate vorbi despre două forme mari ale factoringului utilizate în analizele internaționale: factoring national (factorul și aderentul se află pe teritoriul aceleiași țări) și factoring internațional (când unul dintre participanți este amplasat într-o altă țară).

După cum menționează M.A. Korotina, asupra dezvoltării factoringului într-o țară sau alta influențează cadrul normativ- legislativ de reglementare a factoringului [2, p.1].

Primul document oficial internațional este reprezentat de Convenția UNIDROIT cu privire la factoringul internațional, adoptată la 28 mai 1988. În același timp, se poate menționa că la nivelul UE nu există anumite directive specifice domeniului factoringului. Practica europeană de dezvoltare a factoringului demonstrează că majoritatea participanților la această piață sunt nemijlocit legați de băncile comerciale, majoritatea companiilor de factoring fiind companiile-fiice ale băncilor comerciale. În acest mod, societățile de factoring se află sub supravegherea și controlul sectorului bancar. În 6 țări, factoringul este reglementat de către stat prin intermediul unei legi respective sau în limitele legislației bancare, cum ar fi în așa state, ca: Austria, Franța, Grecia, Italia, Portugalia, Spania. În Malta și în Bulgaria este înregistrată o formă de colaborare a instituțiilor bancare cu guvernul pentru dezvoltarea continuă a factoringului.

La ora actuală, cadrul normativ-legislativ al factoringului pe plan internațional este reprezentat de următoarele aspecte:

1. Convenția de la Ottawa din 1988 vizează contractele de factoring și transferul creanțelor implicate de finanțarea prin factoring. Convenția prevede, de asemenea, că, în toate cazurile, cesiunea creanțelor trebuie să fie notificată debitorilor. Convenția de la Ottawa din 1988 reglementează doar contractul în care aderentul cesionează factorului o creanță internațională. Această condiție principală este obligatorie, în toate cazurile, iar cea de-a doua condiție obligatorie este ca statele din care provin părțile creanței internaționale, precum și statul de sediu al factorului, să fie state părți la Convenție.

2. Principiile UNIDROIT privind contractele de comerț internațional. Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Internațional Privat (UNIDROIT), pentru a facilita dezvoltarea comerțului internațional, a formulat, prin intermediul unui grup de experți, reglementări clare și acceptabile pentru toate statele lumii, precum și reglementări cu un alt caracter – facultativ, precum Principiile contractelor de comerț internațional, unde sunt enumerate regulile jocului pentru participanții la piața internațională a factoringului, inclusiv clauzele specifice contractelor de comerț internațional, în particular – ale factoringului.

3. Codul uzanțelor în factoringul internațional – elaborat în 1969 și necesar pentru a facilita, printr-un set de reguli uniforme, realizarea raporturilor juridice contractuale dintre membrii lanțului, în condițiile în care aceștia provin din state cu sisteme de drept diferite, care cuprind reglementări și soluții diferite pentru mecanismele juridice care stau la baza contractului internațional de factoring. În prezent, Codul este înlocuit de Regulile generale privind factoringul internațional, care preiau cea mai mare parte din reglementările prevăzute în Cod. Accederea la calitatea de membru al lanțului implică obligația de a semna un Acord inter-factori, care include obligativitatea asumării angajamentului de a respecta Regulamentul de arbitraj, Regulamentul EDifactoring și Codul uzanțelor aplicabile factoringului internațional.

4. Regulile generale privind factoringul internațional, așa cum se prezintă ele astăzi, realizează în cea mai mare parte o preluare a prevederilor pertinente din Codul pe care îl înlocuiesc – pe de o parte, iar, pe de altă parte, o armonizare cu dispozițiile din Convenția de la Ottawa din 1988, precum și cu dispozițiile din Convenția de la New York din 2001, astfel că se prezintă – chiar în forma care este astăzi în vigoare – ca reprezentând codificarea cea mai avansată a regulilor aplicabile contractului internațional de factoring, în particular, în sistemul cu doi factori.

Practica internațională demonstrează că ritmul de creștere a serviciilor de factoring, respectiv accesul acestei modalități de finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii, sunt menijlocit legate de calitatea actelor normativ-legislative și de nivelul de reglementare a pieței. În acest context poate fi exemplificat cazul Marii Britanii, unde piața factoringului nu este reglementată sub nicio formă, iar numărul companiilor de factoring depășește cifra 100; după volumul operațiunilor, Marea Britanie ocupă primul loc în UE și locul doi pe plan internațional [3, p.2]. Pe de altă parte, poate fi prezentat cazul Germaniei, unde factoringul este reglementat destul de strict, dar, cu toate acestea, volumul operațiunilor de factoring cedează locul Franței, Italiei, Spaniei și altor țări din UE. Un alt exemplu servește dezvoltarea factoringului în Franța, unde acest domeniu este destul de reglementat, societățile de factoring fiind sub supravegherea Băncii Franței, iar după volumul operațiunilor piața franceză este situată pe locul doi în UE după Marea Britanie. Conform analizelor efectuate de către Banca Mondială, există o interdependență între volumul operațiunilor pe piața factoringului (raportat la PIB, în %) și nivelul de reglementare a operațiunilor de factoring. În majoritatea statelor dezvoltate, raportul dintre volumul pieței factoringului și PIB este destul de mare. De exemplu, în Marea Britanie, Italia, Portugalia acest coeficient constituie aproximativ 10%, iar în Germania acest indicator constituie cca 2% [3, p.3].

În urma analizei practicii internaționale privind reglementarea factoringului se poate constata că nivelul reglementării acestui domeniu are un impact nesemnificativ asupra tendințelor de dezvoltare a volumului pieței acestuia.

Tabel

Gradul de reglementare a factoringului în anumite state

Țara	Nivelul de reglementare
Austria	Licență de activitate pentru factoring
Germania	Licență de activitate pentru anumite categorii de factoring
Franța	Societățile de factoring sunt sub supravegherea Băncii Franței, nu este nevoie de licență pentru factoring
Italia	Factoringul este reglementat la nivel de stat, dar nu se referă la sectorul bancar
Marea Britanie	Nu există reglementare strictă în domeniul factoringului

Sursa: elaborat de autor în baza sursei [2].

După cum se observă din Tabel, în **Marea Britanie** practic nu există reglementări concrete privind factoringul, dar această piață este cea mai dezvoltată atât în spațiul european, cât și pe plan internațional. Ținem să menționăm că, conform practicii engleze, factoringul nu este considerat o activitate reglementată și nici autorizare anume nu necesită. Activitatea factoringului se desfășoară în conformitate cu legislația civilă, cum ar fi Codul civil ce reglementează activitatea agenților economici. Rolul de reglementare și supraveghere a societăților de factoring revine unei organizații numite Factor Discounting Association (FDA), care a elaborat un Cod privind comportamentul societăților din industria factoringului. Rolul acestui Cod este unul destul de determinant în activitatea companiilor de factoring.

Actuala practică de reglementare a factoringului în **Germania** descrie factoringul ca un proces de cumpărare a obligațiilor la termen, ce derivă din procesul de circuit al mărfurilor sau prestării de servicii. În Germania, factoringul este considerat o operațiune de comerț și nu de credit. Conform legislației germane, companiile specializate în prestarea serviciilor de factoring nu se conduc de reglementările cu privire la credit, iar dacă societatea specializată în prestarea serviciilor de factoring are statut de bancă comercială, atunci trebuie să țină cont de prevederile reglementărilor în domeniul creditar, inclusiv de procedura de acordare a creditului, precum și de documentația ce constituie baza analizei financiare în acordarea creditului. La capitolul reglementarea factoringului în Germania, poate fi menționat ca la finele anului 1998 Germania a aderat la Convenția UNIDROIT cu privire la factoringul internațional [3, p.4]. Pe teritoriul Germaniei sunt înregistrate peste 60 de companii de factoring, iar cea mai mare cotă a clienților acestor companii revine sectorului mic și mijlociu.

În **Belgia**, factoringul este tratat ca o formă de creditare, caracterizată de încasarea creanțelor clientului, adică cumpărarea de către societatea financiară specializată sau de către banca comercială a datoriilor financiare ale clientului. Pentru desfășurarea acestor tipuri de operațiuni este necesară doar autorizația [3, p.4]. La ora actuală, în Belgia își desfășoară activitatea un șir întreg de societăți specializate în factoring, care, de regulă, sunt companii-fiice ale cunoscutelor societăți internaționale de factoring. În acest context, poate fi menționat faptul ca, practic, toate băncile comerciale și societățile în domeniul asigurării creditelor prestează servicii de factoring clienților săi. În Belgia, cota factoringului în PIB constituie 3% [3, p.4].

În **Franța**, piața factoringului a cunoscut un progres constant pe parcursul ultimilor 15 ani, plasându-se pe locul doi în Europa și pe locul patru în lume. Domeniul factoringului este bine reglementat și bine pus la punct în Franța, acest fapt datorând-se rolului destul de important ce-i revine factoringului în finanțarea necesităților fondului de rulment, precum și în finanțarea pe termen scurt a întreprinderilor mici și mijlocii.

În Franța, factoringul a fost preluat din practica engleză și implementat începând cu anul 1960. Bazele reglementării factoringului în Franța se regăsesc în Codul monetar și financiar (art. L.313), precum și în Codul civil (art.1101 - 1369). Detalii cu privire la derularea operațiunilor de factoring sunt reflectate în Legea bancară din 24 ianuarie 1984 [4, p.3]. Societățile de factoring sunt membre ale asociației instituțiilor financiare specializate (ASF) și sunt supuse controlului din partea Comisiei bancare.

Conform legislației franceze, activitatea de factoring este calificată ca operațiune de credit și este reglementată în conformitate cu actele normativ-legislative din domeniul bancar, fiind supravegheată de către autoritățile domeniului financiar-bancar, inclusiv de Banca Franței, Inspekția Generală de Finanțe etc.

Principala reglementare a factoringului în Franța este realizată de către Codul Monetar și Financiar, care prevede la art. L.313-1 și L.511-5 că orice act prin care o persoană oferă unei alte persoane mijloace banești este considerat operațiune de credit, iar operațiunile de credit pot fi realizate doar de către instituțiile de credit [4, p.3]. Din 01.01.2014 instituțiile de credit franceze sunt supuse reglementărilor prudențiale europene transpuse în dreptul francez, precum și prevederilor Directivei cunoscute ca Basel III [4, p.4]. Conform prevederilor legislative, în Franța toate societățile de factoring au statut de societăți financiare. Piața factoringului francez este concentrată relativ, ea cuprinde 25 de actori, dintre care 5 concentrează 80% din volumul total al pieței. Printre acești 5 actori ai factoringului 4 sunt filiale ale grupurilor bancare. Reglementările în domeniul factoringului în Franța sunt aceleași ca și pentru instituțiile de credit, comparativ cu alte state, unde factoringul este dezvoltat cu succes, iar legislația pentru acest domeniu este una superficială, exemplu în acest sens fiind Italia, Germania, SUA și Suedia. Potrivit reglementărilor franceze, factoringul este considerat o activitate financiară specializată care face obiectul unei autorizări și control din partea autorităților de supraveghere. Pentru practicarea acestui tip de finanțare este nevoie de autorizare din partea Băncii Franței.

Modelul **german** este deseori citat ca exemplu în domeniul reglementării factoringului, deoarece constituie cea mai recentă reglementare și mai lejeră decât cea franceză. De asemenea, societățile de factoring germane sunt supuse unei autorizări și supravegheri, care nu le impune însă respectarea indicatorilor de lichiditate și solvabilitate. După modificarea Legii cu privire la credit, din 2009 (Kreditweswngesetz sau KWG), companiile de factoring sunt considerate instituții de servicii financiare supuse obligativității de autorizare și control, printre care supervisorul național BaFin (Autoritatea Financiară Federală de Supraveghere) și Bundesbank (Banca Centrală a Germaniei) [4, p.6]. Spre deosebire de băncile comerciale germane, societățile de factoring nu trebuie să dețină un capital minim la înființare. După modificarea Legii cu privire la credit, societățile de factoring sunt obligate să se conformeze unor cerințe privind organizarea, înregistrarea și publicarea rapoartelor, inclusiv comunicarea lor autorităților de supraveghere. Conform prevederilor legislative, statutul juridic al societăților de factoring din Germania permite organizarea lor ca SA (societăți pe acțiuni) și ca SRL (societăți cu răspundere limitată). A priori nu există restricții legale cu privire la accesul întreprinderilor la serviciile de factoring, dar unele sectoare, precum ar fi sectorul construcțiilor și cel al serviciilor publice, sunt excluse din această practică.

Piața germană a factoringului este prezentată ca o piață mult mai concurențială față de cea franceză. Chiar dacă actorii ai pieței factoringului german sunt cca 230 de societăți, cea mai mare parte a pieței este concentrată în mâinile unui număr redus de actori, la fel ca și în Franța. Primele zece societăți de factoring germane controlează 93% din volumul total al pieței factoringului, față de 99% în Franța, și primele cinci societăți de factoring germane posedă 73%, față de 83% la primele cinci societăți de factoring franceze [4, p.7]. Principalii actori ai pieței factoringului francez sunt: Natixis factor (14%) BNP Factoring (18%), Eurofactor (22%), CGA (10%), GE factorfrance (19%). Actorii pieței germane a factoringului sunt: GE CapitalBank (22%), PB Factoring GmbH (16%), Sudfactoring (6%), BNPP factoring (3%), Coface Finanz GmbH (21%), Eurofactor AG (8%), Deutsche factoring bank (5%), BFS Finance GmbH (6%) [4, p.7].

Referitor la capitalul societăților de factoring german, majoritatea sunt societăți cu capital străin. GE CapitalBank este o societate cu capital american și deține aproximativ 22% din piața factoringului. Iar Coface Finanz este o societate cu capital francez, filiala grupului BPCE. Spre deosebire de Germania, piața factoringului francez este dominată de societăți de factoring cu capital integral francez.

În **Republica Moldova**, din păcate, este reglementat detaliat doar contractul de factoring (Capitolul XXV al Codului civil). Factoringul este un institut nou al dreptului civil din Republica Moldova. Esența juridică a relațiilor de factoring rezidă în cesiunea de creanță, de mult timp cunoscută în cadrul dreptului obligațional.

Concluzii

În dezvoltarea relațiilor de factoring un rol decisiv revine statului care poate influența și stimula dezvoltarea factoringului. Practica internațională demonstrează în ultimii ani o infrastructură destul de dezvoltată a pieței factoringului, care include accesibilitatea clienților și a societăților de factoring la asigurarea de credit, prezența personalului calificat cu stagiu de practică în domeniul factoringului, accesibilitatea informației despre furnizor și cumpărător. Un alt element al infrastructurii îl constituie sursele accesibile de finanțare, precum și cadrul normativ de reglementare. În țările europene, datorită unei varietăți a instrumentelor de finanțare, există posibilitatea creării societăților de factoring legate nesemnificativ de instituțiile financiare, orientate spre atragerea finanțărilor de pe piața deschisă.

În unele țări, factoringul este susținut și promovat activ din partea statului. Un exemplu de acest fel ar servi China, unde statul organizează stagii peste hotare pentru managerii societăților de factoring, subvenționează ratele pentru chirie, invită specialiști pentru schimb de experiență. La fel, poate fi menționată practica țărilor dezvoltate privind crearea asociațiilor naționale, care determină dezvoltarea pieței factoringului. Practica statelor dezvoltate a evidențiat impactul pozitiv al factoringului asupra activității agenților economici, în mod special din sectorul mic și mijlociu. Reieșind din faptul că în R.Moldova 98% din numărul total de întreprinderi îl constituie întreprinderile mici și mijlocii, practicarea factoringului este destul de oportună și eficientă. Ținem să menționăm că, reieșind din practica germană, franceză și românească, beneficiarii ai factoringului sunt în primul rând întreprinderile din domeniul comerțului, urmate de cele ale industriei ușoare și alimentare. Dat fiind faptul că cea mai mare pondere în sectorul mic și mijlociu revine întreprinderilor din domeniul comerțului cu cca 36%, el ar putea beneficia cu succes de această modalitate de finanțare sigură și eficientă.

Referințe:

1. CARAIANI, Gh. *Tranzacții internaționale*. București: Editura Economică, 2006.
2. КОРОТИНА, М.А. Мировой опыт осуществления факторинговых операций. В: *Вестник Самарского финансово-экономического института*, 2012, №4(16), с.36-42. Disponibil: https://esjournal.ru/files/pdf/201204/201204_36.pdf [Accesat: 10.04.2018]
3. Обзор зарубежного опыта по регулированию факторинга/ Disponibil: <http://www.factoringpro.ru/docs/obzor-zarubezhnogo-rregulirovaniija-faktoringa.pdf> [Accesat: 10.04.2018]
4. Le marche de l'affacturage novembre 2013, Rapport n° 2013-m-114-02, Inspection Generale de Finance/ Disponibil: <http://www.igf.finances.gouv.fr/files/live/sites/igf/files/contributed/IGF%20internet/2.RapportsPublics/2013/2013-M-114.pdf> [Accesat: 14.04.2018]

Date despre autor:

Daniela BUMBAC, doctorandă, Școala doctorală *Științe Economice*, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: pislruc_daniela@mail.ru

Prezentat la 02.07.2018